

Iktatószám

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

Tárgy

726.5

Szerző

Cím

Erzsébetvárosi templom felavatása.

Idő

"1901"

Forrás:

Magyarország.

Személy

Bp.

(Hely)

1901 1/16.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

Az Erzsébetvárosi templom felavatása.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, május 15.

Néhány éve annak, hogy a Szegényháztéren szőnyegekkel díszített s nemzetiszínű drapériákkal bevont állványok, felbogozott gerendák közt megjelent a király, hogy letegye alapkövét az erzsébetvárosi plébánia-templomnak. Készen áll immár a monumentális új templom, szent hajléka az ájtatos hívőknek, s zászlódiszben várja újra az apostoli királyt. A Szegényház-tér környéke ismét ünnepi sokadalommal telik meg holnap, a mikorra megint oda várják a királyt, ki felszenteli az erzsébetvárosiak új templomát. Ő Felségén és kíséretén kívül ott lesznek az ünnepen az ország főpapjai, a törvényhozás tagjai, a katonai és polgári hatóságok fejei s a közelet számos illusztris alakja.

Az ünnep programja némi változást szenved, amennyiben a gyengélkedő hercegprímás helyett *Schlauch* Lőrincz bíboros, nagyváradi püspök végzi a felavatáson a főpapi funkciókat.

A holnap, e hó 16-án végbemenő felszentelési ünnep alkalmára megállapított hatósági intézkedések a következők:

Hatósági intézkedések.

Az ünnepély alkalmával a rend fentartásáról a templomon kívül a téren a fővárosi m. kir. államrendőrség, a templomban pedig székesfővárosi tisztviselők gondoskodnak.

A templomba csak azok bocsáttatnak be, akik meghívót vagy belépő jegyet mutatnak fel.

A meghívókat a székesfővárosi törvényhatósága nevében a polgármester bocsájtja ki, ugyan ő adatja ki a belépő jegyeket is.

A fehér, szürke, vörös, kék meghívóval bírók a templom főbejáratának közép kapuján lépnek a templomba.

A (sárga, barna) belépőjeggyel bírók a főbejárat oldalkapuin bocsájtatnak a templomba, még pedig a barna színű jeggyel bírók a jobb mellékkapun és a kék színű belépő jeggyel bírók a bal mellékkapun.

A sekrestye ajtaján a papokon kívül senki sem mehet be.

A kereszthajó kapuin csak a templomból való kijáras van megengedve.

A meghívottak *dismagyar* vagy *szalon-öltözetben* jelennek meg.

A kocsin érkezők a Dohány-utczán keresztül a főbejáratához hajtatnak és a kocsik a szertartás alatt a rendőrség által kijelölt helyen várakoznak.

A felszentelés reggel fél nyolcz órától mintegy d. e. 10 óráig fog tartani. A felszentelés alkalmával csak a felszentelő papság léphet a templomba.

A meghívóval és belépőjeggyel bírók csak délelőtt 10 órától 11 óráig bocsájtatnak a templomba. A templomban mindenki a meghívóján vagy belépő jegyén jelzett helyét tartozik elfoglalni.

A *szentélyben*: Ő cs. és Apostoli királyi Felsége kíséretével, *Schlauch* Lőrincz nagyváradi bíboros püspök segédletével és a székesfővárosi törvényhatóság mint kegyur képviselőjében a főpolgármester, polgármester és alpolgármesterek;

a *szentély előtt* a kereszthajóban az *episztola jobb oldalán* az érsekek és püspökök; ezek mögött az országgyűlési képviselők; a második és harmadik csoportban levő padokban a tábornokok, élőkön a hadtestparancsnokkal; ezek mögött a tisztikar ezredestől lefelé.

A *szentély előtt* a kereszthajóban, az *evangelium bal oldalán* a miniszterek, zászlós urak, főrendek, azután a középső első padban a főrendi és képviselőház elnöksége; a harmadik csoport első padjaiban a Kuria, a közigazgatási híroság és kir. tábla elnöksége, a többi padokban az államtitkárok, a két

egyetem rektora, az apátok, plébánosok, káplánok, szerzetesek;

a *hajóban az evangelium- (bal) oldalán* külön elkerített helyen Pestmegye törvényhatóságának képviselői, a hatóságok, dignitáriusok stb.

a *hajóban az epistola- (jobb) oldalán* külön elkerített helyen a székesfőváros tanácsa, előljárók, főtisztviselők, bizottsági tagok, a VII. ker. előljáróság, a VII. ker. választmány,

a plébános, templomépítő bizottság tagjai és az építésnél, vagy a berendezésnél közreműködött iparosok a templomban a korus alatt a *főbejárat bal — evangelium — oldalán* állanak fel.

a *hajóban* az előbb felsoroltak részére elkerített helyek után jobb- és baloldalt padokban és állóhelyeken a főbejárat mellékkapuin *belépőjeggyel beöcsátott közönség*.

A felszentelési ünnep sorrendje.

Fél 11 órakor megérkezvén *Schlauch* bíboros püspök a papsággal a szentélybe megy, felölti az egyházi ruhát és segédletével ő felsége fogadására a főkapuhoz vonul, a fővárosi törvényhatósági fent felsorolt képviselői pedig a főbejárat előtt állnak fel és ő felsége érkezését bevárják.

11 órakor érkezik ő felsége a Dohány-utczán keresztül a templom főbejáratához.

A főbejárat előtt a székesfőváros képviselői fogadják és a főpolgármester ő felségét üdvözlí.

Az üdvözlés után ő felsége a templomba lép, a bejáratnál a bíboros püspök ő felségének az aszernest nyújtja.

Ezután ő felsége a papság vezetése alatt és követve a főpolgármester, polgármester s a tanács tagjai által a szentélybe vonul, és helyét az evangelium oldalán lévő emelvényen elfoglalja. *Schlauch* Lőrincz bíboros csendes misét mond.

A szent mise után ő felsége esetleg a templomot megtekinti és a papság vezetése mellett, és kísérve a fővárosi képviselőit, minisztereket stb., hivatalos személyek által kifelé megy, az utolsó padsor után eselleg megáll és bemutatgatja magának a templom építő-bizottság tagjait, valamint a közreműködött

iparosokat, a k... az... um oldalán már előbb felálltak.

Ezután ő Felsége a templom főkapuján át távozik.

Énekek a mise alatt.

Az erzsébetvárosi «Szent-Erzsébet» templom felszentelése alkalmával a kóruson előadatnak Göndöcs István karnagy vezetése alatt:

1. *Schlauch* bíboros püspök bevonulásakor «Ecce Sacerdos.» Férfi-kar, éneklük a budapesti növendékpapok.

2. Ő felsége bevonulásakor «Magyar királyhimnus» Vegyes-kar, orgonakisérettel. Szövegét írta Jókai Mór, zenéjét Erkel Ferencz. Éneklük: A székesfővárosi Erzsébet-Arvaház és a Magyar Gazdasszonyok Országos Árvaházának leány-növendékei, valamint a budapesti növendékpapok énekkara.

11 órai szent misén.

1. »*Istent dicsérni.*« Zenéjét írta Vulpius Menyhért 1560—1616. Háromszólamu gyermekkar orgona-kisérettel. Éneklük az árva-leányok.

2. »*Szüz Mária hazánk reménye.*« Bariton-szolo. Éneklük: Takács Mihály, az Opera tagja.

3. »*Boldogasszony anyánk.*« A török hódoltság idejéből. — Férfi-kar. Előadják a budapesti növendékpapok.

Urfelmutalás után.

4. Gounod. »*Ave Mária.*« Éneklük: Rambowski Marika.

5. Késmárky Árpád. »*Miatyánk.*« Háromszólamu gyermekkar. Éneklük az árvák.

6. »*Ah, hol vagy magyarok tündöklő csillaga*« 1797-ből. Férfi-kar. Éneklük a budapesti növendékpapok.

Kimenetre:

7. »Himnus«. Vegyes-kar orgonakisérettel.

A templom története és leírása.

A templomot a székes főváros közönsége, mint kegyur építtette. A tervek nyilvános pályázat után szereztek be; kivételre *Steindl* Imre műegyetemi tanár, műépítész tervei kerültek Ezen tervek szerint a szent Erzsébetről nevezett piébaniatemplomot gót stílusban tervezte *Steindl*, 3 hajóval, melyek csarnokjellegűek adtak a templomnak, amennyiben mind a 3 hajó egyenlő magasságu. Ezenkívül kereszthajóval, kápolnákkal és két sekrestyével is bír a templom. A templom maga a hosszukás négyszögű 15.500 négyszögméter kerületű Szegényház-tér délkelet felé eső végén áll és főhomlokzatával a tér megmaradt északnyugati részére néz.

Az összes munkálatokat hazai iparosok teljesítették.

A 76 méter magas tornyok közt hármassal bejárat van a 3 hajónak megfelelően. E bejáratok felett, ugy szintén a kereszthajók északnyugati oldalán levő egy-egy bejárat fölött látható domborművek *Kiss* György szobrász alkotásai. A főbejárat felett a középhajó tengelyében rózsablaik tagolja a fal felületét, míg fejjebb az oromzat csucsíves mezőjében, középen Mária Magyarország védasszonya, balra

Szent László, jobbra Szent István áll, ezeken kívül egy-egy térdelő angyal, majd az ország és a székes főváros szimere látható. *Köllő* Miklós, a nemrég elhunyt szentély szobrász művei ezek, míg az oromzat csucsán álló Szent Erzsébet *Kiss* szobrász műve.

A templom belsejében ó-nádasi készült 94 centiméter átmérőjű oszlopok hordják a rajtuk nyugvó keresztboltozatokat.

A belső festést *Götz* Adolf, az üvegfestmények legnagyobb részét *Róth* Miksa, az egyes ablakokat pedig *Palka* József és *Walther* Gida készítették egyes adakozók jóvoltából.

A keresztelő medenceze koronáját *Jungfer* Gyula kovácsolt bronzból, a korona-csillárt, a szentélyben levő baldachint ugyanő, a szenteltvíz-tartókat és stációkereszteket pedig *Frank* Kálmán szobrász készítette.

A baloldali kereszthajóban álló oltáron *Gábor* arkangyal ábrázoló képet *Aggházy* Gyula, a jobboldali kereszthajóban levő oltáron páduai Szt-Antalt *Zubriczky* Loránd festette.

A kereszthajó szárnyai és a szentély közötti kápolnák szintén egy-egy oltárt foglalnak magukban, ezek közül balról a rekvim oltár *Mayer* Ede műve, a jobboldali esketési oltár pedig *Köllő* Miklós utolsó alkotása.

A szentélyben jobbról, balról egy-egy ajtó vezet a sekrestyékhez, melyek a szentély mögött körülfutó folyosóval vannak összekötve, honnan külön kijárat nyílik a szabadba. A sekrestyék felett az oratóriumok találhatóak, két-két nyílással a szentélybe. A szentélyben áll a főoltár, márványból onix d'orából és bronzból készítve. A szobrász munkát itt *Lantay* Lajos készítette.

A szentségház magasságában levő 11. dombormű magyar szenteket és boldogokat ábrázol, míg felettük középen a keresztre feszített Megváltó, a kereszt lábánál Mária és szt. János alakja látható.

Az egész építmény 2-00 méter vastag betonréteg alatt, a tornyok alatt a réteg azonban 3-20 méter vastag. A hossz tengely irányában, mely a szegényház épületével párhuzamos, a templom belső hossza 67 m., míg a három hajó szélessége 21-50 m., a beépített terület 1800 négyszögméter s a befogadó képesség 2560 személy. A templom fala kívül préselt téglával burkolt, a párkányok, falék és az idő viszontagságainak jobban kitett részek faragott kőből készítték.

Az építési költség 1,240.279 koronára rug, míg a belső berendezés költsége 423.754 korona, összköltség tehát 1,664.033 korona.

A templom alapozási munkáit 1893. évi szeptember hó 11-én kezdték meg; az alapkövet ő Felsége jelenlétében nagy ünnepélyességgel 1895. évi október 20-án tették le.

A templom 1900. évi november hó 20-án benedikáltatott.

Dszta

Fárgy

Hely

Idő

Szemé

Helys: